

BA LARDA BAKIM LER

Verim ça ına gelmi , terbiye ekilleri olu turulmu olan ba larımızdan düzenli ve kaliteli ürün alabilmemiz için ba ların yıllık bakımlarının düzenli olarak yapılması gerekmektedir.

Ba larda bakım i lerini u ba lıklar altında toplayabiliriz.

1. Ba larda kı budaması
2. Ba larda yaz budaması
3. Ba larda toprak i leme
4. Ba larda gübreleme
5. Ba larda sulama
6. Ba larda mücadele

1.Ba larda K1 Budaması

K1 budaması sonbaharda yaprak dökümünden ertesini ilkbaharda gözler uyanıncaya kadar yapılır. K1 ılık geçen yörelerde budama erken yapılırsa ba lar daha çabuk uyanaca ından mahsul erken olgunla ır. K1 sert geçen yörelerde ise ubat ayındaki so uk ve donlu havalar geçtikten sonra budamanın yapılması tavsiye olunur.

K1 budaması asmalarda uygulanı biçimi ve budama seviyesine göre sınıflara ayrılır.

-Uygulanı biçimine göre:

a-Saf Budama: Tüm çubukların aynı göz seviyesi üzerinden budanmasıdır ve genellikle kısa budama seviyesine uygundur.

b-Karı ık Budama: Çubuklar 4 veya daha fazla göz üzerinden budanır ve yanlarında iki er gözden budanmı yedek çubuklar bırakılır.

-Budama seviyesine göre:

a-Kısa Budama: Dip gözleri verimli olan çe itlerde çubukların 1-3 göz üzerinden budanmasıdır.

b-Orta Budama: Bayrak üzerinde 4-7 göz bırakılır.

c-Uzun budama: Bayrak üzerinde 8-15 göz bırakılır. Çubukların geli mesi iyi ise göz sayısı 20 ye kadar çıkabilir.

2. Yaz Budaması

Asmaların yapraklı oldu u dönemlerde yapılan budamalara ye il budama veya yaz budaması denir. Ye il budama ürün kalitesini artırmak, boyuna büyümeyi engellemek, sürgünlerin odunla masını sa lamak, omcanın iç kısımlarının havalanmasını sa lamak amacıyla yapılır. Ye il budama filiz alma, koltuk alma, uç alma, salkım seyreltmesi ve yaprak alma ekinde uygulanır.

a) Filiz Alma: Omca üzerinde lüzumsuz buldu umuz ye il, verimsiz filizlerin koparılması i lemidir. Bu ekinde omcanın geriye kalan verimli sürgünleri daha iyi geli ir. Filiz alma, yaz sürgünleri üzerinde salkımlar görülünce yapılmalıdır. Yalnız don tehlikesi olan yerlerde filiz alma bu tehlikeyi atlattıktan sonra yapılmalıdır.

b) Koltuk Alma: Ana sürgününün yaprak koltuklarındaki gözlerden olu an yeni sürgünlerin koparılmasıdır. Kuvvetli koltuk geli en ba larda omcaların havalanmasını temin için zaman zaman koltukların alınması gerekebilir. Bunun dı ında i çili i arttırdı ı ve omcanın beslenmesine katkıda bulundu u için koltuklar bırakılabilir.

c) Uç Alma: Geli me döneminde sürgün ucunun belirli bir kısmının koparılması i lemidir. Hızlı geli meyi frenlemek, tane tutumunu arttırmak amacıyla yapılır.

d) Salkım Seyreltmesi: Çiçeklenmeden önce salkımların bir kısmının koparılması veya çiçeklenmeden hemen sonra salkımların uçlarının veya bazı çilkimlerinin koparılması i lemidir. Ürün kalitesini arttırmak amacıyla sofralık çe itler için önerilmektedir.

e) Yaprak Alma: Güne lenmenin yeterli olmadı ı, sık dikildi i ve hızlı geli ti i için ba ların havalanmasının ve hastalık kontrolünün zor oldu u yörelerde salkımların etrafındaki veya omcaların iç kısımlarındaki bazı olgun yaprakların koparılmasıdır.

f) Bilezik Alma: Asmanın gövde, kol ve dalları üzerinde 3-4 mm geni li inde çe peçevre kabuk dokusunun kesilmesidir. Amaç meyve tutumunu arttırmak, tanenin irile mesini sa lamaktır.

3. Ba larda Toprak i leme

Ba topraklarını i lemimizdeki amaç, yabancı otların yok edilmesi ve ba topra ının iyi bir ekinde havalanmasının sa lanmasıdır. Ba bozumundan sonra ba larda 20-25 cm derinli inde bir sonbahar toprak i lemesi yapılmalıdır. Bu i leme ile hasatta çi nenen topra ın kabartılarak kı ya ı larından azami faydanın sa lanmasına çalı ılır. İkbahardaki toprak i lemesindeki amaç ise yabani otların yok edilmesi ve topra ın kabartılmasıdır.

Genç ba larda ilkbahar toprak i lemesi ile beraber bo az köklerinin temizlenmesinde de yarar vardır. Yaz aylarında ba ın otlanma durumuna göre birkaç kez çapalama yapılmalıdır.

4. Ba larda Gübreleme

Ba lara verilebilecek gübre miktarı cinsi iklim, toprak, anaç, üzüm çe idi ve sulama gibi birçok faktöre ba lı olarak de i ir. Bu yüzden gübre uygulamadan önce mutlaka yaprak ve toprak analizlerinin yaptırılması gerekmektedir.

Ba lardaki çiftlik gübresi üç yılda bir dekara 3-5 ton arasında sonbaharda verilmeli ve hemen topra a karı tırılmalıdır.

Ba larda De i ik Dönemlerde Gübreleme

Tesis Gübrecesi: Fidanların dikimi esnasında sadece fosfor ve potas uygulamasını içerir.

Genç Ba ların Gübrecesi: Dikim yılını takiben ilk 3 yıl yapılan gübrelemedir. Azotun yarısı ubatta yarısı nisanda, fosfor ve potasyum ise sonbaharda verilir. Gübre gövdeden 30 cm uzakta 15 cm derinlikte açılan bantlara verilir.

Verimli Ba ların Gübrecesi: Verim ça ndaki asmalarda uygulanır. Azot ve fosfor uygulamaları öne çıkmaktadır.

5. Ba larda Sulama

Her ne kadar yıllık ya ı toplamı 500 mm civarında olan yerlerde sulanmadan da ba cılık yapılabilece i belirtilmi se de Akdeniz gibi yazın çok kurak geçti i yerlerde imkan bulunursa ba ların sulanması gereklidir.

Ba a verilecek su miktarı iklime, topra a ve çe ide göre de i iklik gösterir. Topra ın üstten 60-70 cm'lik bölümü suya doymalıdır. Bunu anlayabilmek üzere sulama yapıldıktan hemen sonra bir demir çubuk topra a batırılmalı ve rahatça ilerledi i derinlik suyun i leme seviyesi olarak kabul edilmelidir. Bu ilk 60 cm'lik

katmanda kuruma varsa ya da sabah saatlerinde yapraklarda pörsüme ve solma ba lamı ise sulama zamanı gelmi demektir.

Yurdumuzda en çok kullanılan yöntem karık usulü olmakla birlikte son yıllarda damla sulama sistemleri de ön plana çıkmaktadır.

Damla sulamada dikkat edilecek husus damlaticıların asma gövdesine çok yakın olmaması gerekti idir. İlk yıllar damlaticılar asmalara 50 cm aralıklarla sonraki yıllarda ise 1 m aralıklarla yerle tirilebilir.

6. Hastalık ve Zararlılarla Mücadele

Ba lardaki hastalıklar; mantar, bakteri ve virüs gibi etmenler tarafından meydana getirilmektedir. Zararlılar ise böcekleri, nematodları ve di er hayvanları kapsar. Ba hastalıkları içinde en çok mantar hastalıkları yaygındır. Bunlara kar ı kullanılan ilaçlara ise fungusit adı verilir. Zararlılar içinde en büyük paya böcekler sahiptir. Bunlara kar ı da insektisitler kullanılır.

Ba larda zirai mücadele konusunda hastalık ve zararlının do ru te hisine, do ru ilacın do ru zamanda uygun dozda kullanımına ve ilacın hasattan ne kadar süre önce kullanılabilce ine çok dikkat etmek gerekir.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLI I
Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlü ü
Alata Bahçe Kültürleri Ara tırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

BA LARDA BAKIM LER

Osman KAVAK
Ziraat Yüksek Mühendisi

Mehmet Erdem K RAZ
Ziraat Mühendisi

Erdemli-2015